

**Profesor Fakulteta
političkih nauka**

Orlović: Kosovo nije pitanje na kome se ruši **Vučić**

Do većih političkih promena kao što su one 2000. ili 2012. nije došlo glasanjem „za“ koliko glasanjem „protiv“. Uz to, promena se očekivala i podržavala spolja, trenutno nije ispunjen nijedan od tih uslova

strana 3

Profesor **Fakulteta političkih nauka** govori za **Danas** o kosovskom problemu, vlasti i opoziciji

Orlović: Kosovo nije pitanje na kome se ruši Vučić

Veći politički potres i mobilizaciju građana izvrše povremene protestne politike i građanske inicijative, a ne opozicione političke stranke

Moja teza je da do većih političkih promena kao što su one 2000. ili 2012. nije došlo glasanjem "za" koliko glasanjem "protiv". Uz to, promena se očekivala i podržavala spolja. Trenutno nije ispunjen nijedan od tih uslova. Opozicija kao da čeka da vlast padne sama od sebe, iako SNS dobija sve više i više glasova. Šansa se gradi na nerealnim faktorima kao što su povratak Sešelja iz Haga, kandidatura Nikolića za predsednika, kandidatura predstavnika jednog nezavisnog tela, ili sada čekanje ishoda pregovora o Kosovu i Metohiji. Kao da se navija za pritisk stranaca na Vučića ili da se čak i učestvuje u tom pritisku. Kosovo nije pitanje na kome se ruši Vučić, već je to najveći prioritet na kojem se gradi temeljni konsenzus. Nije pitanje šta je loše za Vučića već šta je dobro za Srbiju. Da li su politički akteri spremni za postizanje saglasnosti o ovom pitanju, da li su spremni da otkinu ili otežaju poziciju Srbije, da li su spremni da podele odgovornost ili da jedni drugima guraju "vruc krompir" koji je skoro svakome od njih bar neko vreme bio u rukama? U međuvremenu, Kosovo klizi u neželjenom pravcu "taraba, po taraba" a većina njih je bila deo tog procesa...

Što se tiče podrške spolja, Vučić je za sada ima, i nema naznaka da će uskoro biti uskraćena. O tome svedoče učestali susreti na najvišem nivou i to ne samo sa "autoritarnim" Redžepom Tajipom Erdoganom, već i sa Emanuelom Makronom, Angelom Merkel, i drugim "demokratskim" državniciima. **J. Lukać**

D Razgovor

Beograd - Kosovo iz dana u dan zaokružuje svoju državnost. Situacija na terenu je jako loša. Jedan deo javnosti u Srbiji je zatočenik srednjovekovlja i Nemanjića. Sporazum koji je na pomolu a o kojem još uvek malo znamo često se svodi na samo jednu dimenziju koju očekuju Priština i neke moćne države, kaže Slaviša Orlović, profesor na **Fakultetu političkih nauka**, odgovarajući na pitanje da li veruje da će Beograd uskoro prihvatiti sporazum sa Prištinom po kome Kosovo dobija sto-

to znači da nešto još uvek zavisi od nas i da se i mi još uvek pitamo. To je kakva-takva šansa da na sto stavimo svoje interese. Iz pregovora koje su vodile sve dosadašnje vlade može se izvući osnovna poruka - ono što smo mogli 1990-ih nismo mogli 2006, ono što smo mogli 2006, ne možemo danas, ono što možda možemo danas, pitanje je da li ćemo moći sutra. Bilans naših sugrađana, naše imovine, kulturne baštine i svih resursa je sve tragičniji, ocenjuje Orlović u razgovoru za **Danas**, dodajući da je staro pravilo da "ako niste za stolom, bićete na meniju", što je Srbija iskusila više puta.

Jedan deo javnosti je zatočenik srednjovekovlja: Slaviša Orlović

Do većih političkih promena kao što su one 2000. ili 2012. nije došlo glasanjem "za" koliko glasanjem "protiv". Uz to, promena se očekivala i podržavala spolja, trenutno nije ispunjen nijedan od tih uslova

licu u UN i drugim međunarodnim organizacijama. On dodaje da ima jako mnogo važnih pitanja kao što su zaštita privatne svojine Srba i južno i severno od Ibra, a koja je osnov i temelj svih zapadnih država i njihovih ustava, kao i međunarodnih dokumenata.

"Uvredljivo i cinično deluje kada nama savetuju da svakih šest meseci proveravamo stanje svoje imovine u katastru. Ono što je "private property" u zapadnim društvima, to očekujem da garantuju i na Kosovu. Zatim, pitanje zaštite kulturnog nasleđa, na primer eksteritorijalnost za manastire; pitanje kosovskog duga, svojine države Srbije, status i povezivanje srpskih opština južno i severno od Ibra i mnoga druga važna pitanja. Priština i dalje ima podršku svojih pokrovitelja. Srbija je u boljoj situaciji nego ranije, o čemu svedoči diplomatska inicijativa i sve češći državni susreti na najvišem nivou. Ako se nešto očekuje od nas,

■ **Posle beogradskih izbora ocenili ste da je Dragan Dilas uspeo da pobedi svoje partijske drugove iz DS, ali da svoj rezultat deli sa Vuikom Jeremićem i Sašom Jankovićem. Ko je po vama, sada, mesecima kasnije, lider opozicije u Srbiji?**

- Dilas je uspeo da pobedi svoje bivše stranačke kolege na beogradskim izborima, ali i da posle izbora u DS-u proslavi sa novoizabranim predsednikom te stranke. Neizvesno

Zloupotrebljava se i sam čin istrage ubistva Olivera Ivanovića

* Ne samo kao politikolog i profesor, već i kao lični prijatelj, šta šest meseci nakon atentata na Olivera Ivanovića zaključujete o političkom kontekstu njegovog ubistva?

- Rekao sam odmah da je to političko ubistvo. Nažalost, sam čin ubistva, istraga i najava rezultata istrage, takođe se koriste za političke igre i guranje odgovornosti ili čak kao upozorenja i pretnje. Sve što se dešava od ubistva naovamo, kao i Oliverovo hapšenje i suđenje imaju jako loše posledice za sve, a pre svega za Srbe na Kosovu i Metohiji. Čudno je da "stranci" čute iako znaju "gde davo spava na Kosovu", i to u gradu kojije ceo pod kamerama i premežen raznim službama.

je da li planira svoju infrastrukturu ili da se osloni na "tudu" organizaciju. Njegova inicijativa ili projekat Savez za Srbiju, nakon nekoliko predloga menadžerisanja, još uvek nema neki opipljiv izgled, sadržaj ili formu. Nije sasvim jasno ko je deo toga a ko nije, oko čega se okupljaju i kako će da funkcionišu. Savez za Srbiju je, za sada, ne mnogo više od ideje ili preciznije, od jedne inicijative. Iako podseća na Savez za promene ili DOS, ogromna je razlika i u kontekstu i u pristupu. DOS je bio okupljen na gra-

danskom principu, a ovi više na nacionalnom i više vuku udesno. U DS-u nekoliko istaknutih članova i funkcionera pokazuje rezervu prema ovom savezu, Pokret slobodnih građana se ponaša kao da nije deo toga. Narodna stranka gradi svoju "firmu" i povremeno se oglasi po nekim novim odborom. Opozicija u Srbiji uvek je imala više kolona i pitanje ko je "prva" a ko "peti". Većina njih je bila na vlasti i većina njih je na ovaj ili onaj način saradivala sa Vučićem. Još se ne nazire zajednički imenitelj, gravitaciono polje ni tačka oslonca opozicije. Veći politički potres i mobilizaciju građana izvrše povremene protestne politike i građanske inicijative, a ne opozicione političke stranke.

■ **Naveli ste i ocenu da je za promenu vlasti u Srbiji potrebna kako volja naroda, odnosno pobeda na izborima, tako i spoljnopolitička podrška. Vidite li da Dilas ili možda Janković može da dobije tu podršku, ili je ona i dalje namenjena lideru SNS Vučiću?**